

«Να καταφέρουμε να βάλουμε τη χώρα μας εκεί όπου αξίζει»

Τον ερχόμενο Απρίλιο θα βραβευτείτε από την International Association for Intelligence Education, τον διεθνή οργανισμό για την επιμόρφωση σε θέματα πληροφοριών, ως ο καλύτερος ακαδημαϊκός στο θέμα των πληροφοριών, του intelligence, και αυτό είναι διάκριση και για σας αλλά και για τη χώρα μας.

Εγώ το βλέπω ως διάκριση για την Ελλάδα - δεν είναι μόνο προσωπική. Είναι ένα μικρό παράδειγμα του ότι γίνονται πράγματα σε αυτή τη χώρα, αλλά πρέπει σιγά-σιγά να μπορούμε σε μια διαδικασία όλοι μαζί να ενώσουμε τις δυνάμεις μας. Να καταφέρουμε να βάλουμε τη χώρα μας εκεί που αξίζει, για να μπορούν και οι άλλοι που θέλουν να συνεργαστούν μαζί μας να μην έχουν δεύτερες σκέψεις, να μη μας αντιμετωπίζουν με επιφυλακτικότητα.

Πού θα γίνει η βράβευση;

Μέσα Απριλίου, στη Ρουμανική Ακαδημία Πληροφοριών. Αυτοί θα φιλοξενήσουν την International Association for

Intelligence Education στην Ευρώπη.

Ποιος αποφασίζει;

Η ευρωπαϊκή επιτροπή του οργανισμού, στην οποία συμμετέχουν, εκτός από Ευρωπαίους, και Αμερικανοί. Επαναλαμβάνω, έχουμε δυνατότητες, αρκεί να δοθεί στήριξη από όλες τις κυβερνήσεις και από όλα τα κόμματα. Είναι πολιτικό το πρόβλημα. Στο ινστιτούτο που διευθύνω προσπαθούμε να δώσουμε την ευκαιρία σε νέους επιστήμονες οι οποίοι σπουδάζουν σε διάφορα σημεία της Ευρώπης και εξειδικεύονται σε θέματα intelligence. Υπάρχουν τουλάχιστον 17 άτομα -αυτά γνωρίζω εγώ- που έχουν πάει σε διάφορα πανεπιστήμια και έχουν μεταπτυχιακό στις πληροφορίες, στο intelligence, αλλά απ' ό,τι ξέρω κανείς δεν έχει βρεθεί να τους αξιοποιήσει, να τους δώσει τη δυνατότητα να βρεθούν σε μια αντίστοιχη υπηρεσία. Είμαι αισιόδοξος ότι τα πράγματα θα φτιάξουν. Έχουμε τους ανθρώπους.

με ασύμμετρες απειλές και κρίσεις που θα έχουν, για παράδειγμα, στόχο τον αγωγό, τον East Med, που θα ξεκινάει από το Ισραήλ και μέσω Κύπρου θα πηγαίνει στην Κρήτη, την ηπειρωτική Ελλάδα, την Ιταλία κ.λπ.

Είχατε δώσει ομιλία πρόσφατα στη Χάιφα για το θέμα αυτό, των συνεργασιών.

Είχα την ευκαιρία να επισκεφτώ δύο πανεπιστήμια, το Πανεπιστήμιο της Χάιφα στο βόρειο μέρος του Ισραήλ και το Κολέγιο της Νετάνια. Στη Χάιφα με ρωτούσαν οι Ισραηλινοί ακριβώς αυτό, πώς λειτουργούν οι ελληνικές υπηρεσίες πληροφοριών και πώς μπορούν να αντεπεξέλθουν στη στρατηγική σχέση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ. Ξέρετε, όταν γίνεται ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δύο κρατών, υπάρχει πάντα η ανησυχία κατά πόσο η πληροφορία που δίνεται από τη μια χώρα στην άλλη θα προστατευτεί, δεν θα διαρρεύσει, θα παραμείνει απόρρητη, «classified». Είναι μια ανησυχία την οποία έχουν όλες οι χώρες, γιατί θέλουν να είναι σίγουρες ότι, στο πλαίσιο μιας στρατηγικής σχέσης, στην ανταλλαγή πληροφοριών δεν θα υπάρχει διαρροή προς τρίτους. Να σας φέρω ένα παράδειγμα: τη σχέση μεταξύ Τουρκίας και Ισραήλ, η οποία τη δεκαετία του '90 ήταν στενή και στρατηγική. Μετά η Τουρκία έκανε την αλλαγή και συνδέθηκε με το Ιράν και εκεί υπήρχε διαρροή όσον αφορά το περιεχόμενο της σχέσης που είχε η Τουρκία πρωτίτερα με το Ισραήλ. Καταλαβαίνετε ότι αυτά δεν μπορεί κανείς να τα «κλειδώσει». Είναι θέμα εμπιστοσύνης και χημείας και έχει να κάνει και με τις υπηρεσίες μεταξύ τους. Το ότι σήμερα συνεργάζομαι μαζί σας και αύριο δεν συνεργάζομαι δεν μπορείτε ούτε εσείς ούτε εγώ να το «κλειδώσουμε». Αντιλαμβάνεστε πόσο σημαντική είναι η σχέση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ όσον αφορά το κομμάτι της ανταλλαγής πληροφοριών.

Αυτό της εμπέδωσης εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών.

Ο επαγγελματισμός θα πρέπει να είναι στο ίδιο επίπεδο, άρα Ελλάδα και Κύπρος πρέπει να βρουν την κατάλληλη εξίσωση για να μπορέσει να «δέσει» αυτή η προσπάθεια μεταξύ των τριών

χωρών και να προστατεύονται οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται, ώστε και οι ΗΠΑ να έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται. Η εμπιστοσύνη είναι το «Α» και το «Ω». Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αλλάξεις τους ανθρώπους που διαχειρίζονται πληροφορίες λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων και κάθε φορά που αλλάζει μια κυβέρνηση να φεύγουν όλοι από τη μια θέση και να πηγαίνουν σε άλλη.

Ενας τομέας που έχει ατονήσει ή εν πάση περιπτώσει ποτέ δεν αναπτύχθηκε στον βαθμό που θα έπρεπε είναι αυτός των στρατιωτικών πληροφοριών.

Είναι οξύμωρο, ειδικά για τη χώρα μας. Δεν νοείται να μην υπάρχει συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και της αντίστοιχης στρατιωτικής. Δεν μπορεί σε μια χώρα 11 εκατομμυρίων να λειτουργεί ο καθένας αποκομμένα, με τον δικό του τρόπο. Να σας φέρω ως παράδειγμα το Ισραήλ. Έχουν τη στρατιωτική υπηρεσία πληροφοριών, την AMAN, την εσωτερική υπηρεσία, τη Σιν Μπετ, και τη Μοσάντ. Δεν διανοούνται αυτές οι τρεις υπηρεσίες να μην έχουν έναν συνδυαστικό κρίκο. Έχουν έναν συντονιστή, τον λεγόμενο national security coordinator, ο οποίος υπάγεται απευθείας στον πρωθυπουργό, και μια κοινή ομάδα 5-7 ατόμων.

Μικρή «διακλαδική» ομάδα...

Ναι, δεν μπορείς να έχεις έναν national security coordinator ή κάποια άλλη ομάδα που να συντονίζει όλες τις εσωτερικές υπηρεσίες πληροφοριών και να είναι 20, 30, 40 άτομα. Αυτό είναι ένα ακαδημαϊκό αμφιθέατρο. Όταν θέλεις να έχεις αποτελεσματικό, επαγγελματικό συντονισμό των εσωτερικών υπηρεσιών πληροφοριών, ο national security coordinator ή όπως αλλιώς θα λέγεται δεν πρέπει να συντονίζει μία ομάδα που θα υπερβαίνει τα 3-5 άτομα ή αν επιλέξεις να έχεις ομάδα συντονιστών τόσοι πρέπει να είναι οι συντονιστές. Αυτό απαιτεί πολιτική ωριμότητα. Αυτή τη στιγμή μας «αναγκάζουν» γεωπολιτικά να βρεθούμε συγκυριακά σε κάποια σχήματα που αποτελούν και ευκαιρίες, με όλη τη σημασία της λέξεως, και «επιμένω» δεν θα

μπορούμε να ανταποκριθούμε ως χώρα που της δίνεται η δυνατότητα να μπει μπροστά και να προβάλλει και να αξιοποιήσει τις δυνάμεις και τις δυνατότητές της γεωπολιτικά και γεωοικονομικά όταν η μια χώρα, το Ισραήλ, βρίσκεται σε άλλο επίπεδο και η άλλη, η Κύπρος, προσπαθεί να βρεθεί σε ένα καλύτερο, να αναβαθμίσει δυνατότητες. Εμείς εδώ ακόμα συζητάμε αν πρέπει να συντονιστούμε μεταξύ μας. Είναι πρόβλημα που ξεκινά από το πολιτικό σύστημα. Αυτά είναι θέματα που έπρεπε να είχαμε λύσει πριν από μια 15ετία. Τουλάχιστον σε αυτή τη φάση πρέπει να κινηθούμε πολύ γρήγορα, γιατί οι εξελίξεις τρέχουν και η χώρα πρέπει να τρέξει και αυτή, για να μπορέσει να τις προλάβει.

Οντως, δρομολογούνται ευνοϊκές εξελίξεις για λόγους συμφερόντων και σχεδιασμών άλλων δυνάμεων και είναι ερώτημα αν μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε, π.χ. με τις ΗΠΑ.

Είναι λίγο παράδοξο να είναι η Ελλάδα στρατηγικός εταίρος των ΗΠΑ, να την εμπιστεύονται ως χώρα σταθερότητας στην περιοχή και εμείς ακόμα εδώ να βρισκόμαστε σε στάδιο ψυχοθεραπείας για το τι θα κάνουμε με τα σώματα ασφαλείας, πώς πρέπει να συντονίζονται οι υπηρεσίες πληροφοριών μεταξύ τους...

Έχουμε και τη σύγκριση με την Τουρκία -πραγματική απειλή-, η οποία δίνει μεγάλη σημασία στις υπηρεσίες της. Αναρωτιέμαι: ούτε αυτό είναι σοβαρό κίνητρο για να κινητοποιηθούμε;

Ο επικεφαλής των μυστικών υπηρεσιών της Τουρκίας, ο Χακάν Φιντάν, παραμένει σε αυτή τη θέση για αρκετά χρόνια και, αν δείτε και τον προϋπολογισμό που έχουν, θα εκπλαγείτε... Αυτές οι υπηρεσίες κρατούν τον Ερντογάν στη θέση του, παρ' όλα τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τουρκία. Και αυτό θα έπρεπε να μας δώσει το κίνητρο να κάνουμε ένα βήμα μπροστά, να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε με εντελώς διαφορετικό τρόπο και να απεγκλωβιστούμε από τη λογική του πολιτικού συστήματος, που δεν μας δίνει τη δυνατότητα να απογειωθούμε.

Γιάννης Νομικός

Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αλλάξεις τους ανθρώπους που διαχειρίζονται πληροφορίες λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων